

Zázrak na vlastní oči. Jediný pohled ukazuje znovuzrození přírody s pomocí divokých koní

Tisková zpráva - 19. 2. 2020

Praha – Jeden pohled vydá za tisíc slov. Staré přísloví nejlépe vystihuje porovnání fotografických záběrů z bývalého vojenského prostoru Milovice. První snímek ukazuje bezútesné porosty agresivní třtiny křovištní, která v těchto místech dominovala v roce 2014. Druhý rozkvetlé louky kopretin a šalvějí, které se vrátily díky pastvě divokých koní a zpětně šlechtěných praturů.

Podobné záběry přináší právě [publikovaný stručný dokument](#) shrnující výsledky pěti let pastvy velkých kopytníků v bývalém vojenském prostoru. Fotografie ukazují jak změny po pěti letech pastvy, tak místa zachycená ve stejný okamžik a vzdálená od sebe jen několik metrů. Jedno uvnitř pastevní rezervace, druhé hned za její hranicí.

„I když neuvěřitelnou obnovu lokality sledujeme průběžně celých pět let, až porovnání fotografií ukazuje, jak výrazná proměna se v těchto místech odehrála. Právě snímky přibližují znovuzrození místní přírody i lidem, kteří nejsou biologové, protože mluví samy za sebe,“ uvedl Dalibor Dostál, ředitel ochrannářské společnosti Česká krajina. Ta v roce 2015 přivezla do milovického vojenského prostoru divoké koně, zubry a pratury. Rezervace se tak stala prvním místem na světě, kde se všechny tři klíčové druhy vyskytují současně.

Přítomnost velkých kopytníků pomohla velmi rychle s odstraněním dominantních trav. Zvířata je dokázala potlačit již během prvních dvou let pastvy. Od třetího roku se pak začaly výrazně šířit kvetoucí byliny. „Ve čtvrtém až pátém roce pastvy došlo k plošné obnově zhruba dvou set hektarů květnatých trávníků,“ popisuje neuvěřitelný výsledek Miloslav Jirků z Biologického centra Akademie věd České republiky.

Díky obnově květnatých pastvin se podařilo stabilizovat nebo zvyšovat počty motýlů, kteří potřebují ke svému životu nektar z květin. Vrátil se dokonce vzácný motýl, modrásek jetelový, který v Milovicích před desítkami let vyhynul. V době, kdy v Evropě dochází k výraznému poklesu počtu motýlů a dalšího hmyzu, tak čeští vědci a ochránáři vyzkoušely fungující metodu na jejich záchranu.

Pro motýly, ale i pro další hmyz je důležitý nejen rozsah obnovených pastvin, ale i jejich přírodní charakter. „Prakticky všechny plochy obnovených květnatých trávníků lze označit za strukturované. To znamená, že se střídají plochy bez vegetace s plochami krátkostébelných i vysokostébelných trávníků a dřevinami,“ upozornil Miloslav Jirků. Podobnou pestrost podle něj není možné na srovnatelných plochách dosáhnout jiným zavedeným typem managementu.

Pastva zároveň postupně obnovila takzvané sezonní aspekty, kdy jedna či více bylin udává barevný charakter vegetace. První obnovený aspekt je tvořen v květnu koberci žlutě až oranžově kvetoucího pryšce chvojky s příměsí bíle kvetoucích bylin ptačince velkokvětého a jahodníku. Druhým je časně letní aspekt charakteristický masovým kvetením šalvěje luční a kopretiny bílé. „Pokračuje sled letních aspektů, které se ve vlhčích letech prolínají: žluto-bílý aspekt bílojetele bylinného, úročníku bojhoje, tolíce a řepíku lékařského, přecházející v sytě žlutý aspekt svízele syřišťového, třezalky a posléze starčku přímětníku, do toho během června a července rozkvétají koberce čičorky pestré. Na vrcholu léta následuje bílý aspekt mrkve obecné, bedrníku obecného a řebříčků, s výrazným podílem fialově

kvetoucích chrp,“ popisuje Miloslav Jirků barevné změny na pastvinách. Od srpna nastává světle žlutavý aspekt hlaváče žlutavého.

Pastva velkých kopytníků pomáhá nejenom v návratu květin a motýlů, ale i dalších druhů, které jinak z krajiny mizí. V rezervaci našli na obou pastvinách útočiště koroptve polní a křepelky polní, dudci, nebo vzácní koryši jako žábronožka letní a listonoh letní.

„Chvilé, kdy je výsledek několika let péče o přírodní lokalitu na první pohled vidět i bez počítání květin a motýlů. To vidím jako největší odměnu za roky práce. V případě milovických pastvin tento stav nastal už předloni, ale uvědomili jsme si to plně až nyní při srovnávání archivních a aktuálních fotografií. Počty květin a motýlů samozřejmě srovnáváme také, ale vyžaduje to důkladné statistické analýzy, na kterých v současnosti pracujeme,“ dodává Miloslav Jirků.

Ochranářská organizace Česká krajina na projektech spojených s návratem a ochranou velkých kopytníků spolupracuje s experty z Biologického centra Akademie věd České republiky, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Univerzity Karlovy v Praze, Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky, České zemědělské univerzity v Praze, Mendelovy univerzity v Brně, Masarykovy univerzity v Brně a dalších odborných institucí.

Na péči o divoké koně, zubry a pratury může přispět také veřejnost zasláním ve tvaru DMS KRAJINA 30, DMS KRAJINA 60 nebo DMS KRAJINA 90 na číslo 87 777. Cena dárcovské zprávy je 30, 60 nebo 90 korun, na projekty neziskové organizace jde 29, 59 nebo 89 Kč korun. Dárcovské SMS zastřešuje Fórum dárců. Mezi další možnosti podpory patří dárcovský portál Darujspravne.cz nebo nákup ve vybraných e-shopech prostřednictvím portálu Givt.cz.

Projekty návratu a ochrany velkých kopytníků podporují společnosti Ekospol, Net4Gas, Pivovar Zubr, Nadační fond rodiny Orlických, Hello bank, Printwell, JK Jitka Kudláčková, Semix, Megabooks CZ, Cestovní kancelář Periscope Skandinávie, Operační program Životní prostředí, Státní fond životního prostředí, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Středočeský kraj, Jihomoravský kraj, Město Milovice, Město Benátky nad Jizerou, American International school ve Vídni, milovická Mateřská škola Kostička, sdružení Přátelé a rodáci Milovic i veřejnost. V rámci svého dobrovolnického programu projekt podpořili i studenti z Townshend International School v Hluboké nad Vltavou, klubů branných činnosti Military Experience a klub Off-Road Milovice.

Pro více informací volejte:

Dalibor Dostál: 606 635 303

Miloslav Jirků: 739 014 817

O společnosti Česká krajina: Ochranářskou společnost Česká krajina (www.ceska-krajina.cz) založil v roce 2007 Dalibor Dostál, politolog, novinář a bývalý šéfredaktor celostátní redakce Deníku. Jako novinář se dlouhodobě věnoval právě tématům ochrany přírody, životního prostředí, ale i filantropie a neziskového sektoru. Za to obdržel v roce 2009 Poděkování Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové a v roce 2011 cenu Mediální čin roku od Nadace OKD. Spolupracuje s Fórem dárců, je členem poroty Starosta roku, členem novinářské poroty ceny Via Bona a členem hodnotící komise občanského sektoru v ČR pro USAID. Za projekt návratu velkých kopytníků obdržel v roce 2019 prestižní Cenu Josefa Vavrouška.